

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám 2 krajcár.
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1908. AUGUSZTUS 14.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 186. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

A pálinka korlátozása.

Kassa, augusztus 13.

Makón a rendezett tanácsú város rendőrkapitánya előterjesztést tett a közgyűlés elé, hogy valamely módon tegyen korlátozó intézkedéseket arra nézve, hogy a nép ne igya olyan otromba módon a pálinkát, mint ahogy issza.

Hasonló intézkedések megtétele Kassán sem lehetne káros hatása.

Az egész emberiségből nem lehet antialkoholista csinálni. A bor és sör mint élvezeti cikk, közfogyasztás. A pálinka ellenben mérgező. Az állam, amely ennek a mérgezőnek a közforgalomba való hozatalát előmozdítja, bűnös, vétkező és semmi tiszteletre sem méltó munkát végez.

A pálinka öl és gyilkol. Nemcsak azt teszi tönkre, aki él vele, de terheltté teszi az utódait is. Amiként a biblia mondja: megbüntettem az apák bűneit hetediziglen.

Hogy a makói rendőrkapitánynak a javaslata részleteiben mire terjeszkedik ki, nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy ennek az átkos italnak a fogyasztását akarja korlátozni.

Hogy ez azután milyen formák között tud érvényesülni, az nagy kérdés. A pálinkaivás bűne már nagyon mélyen beleásta magát a szegényebb néposztályok rétegeibe, a dicsőséges állam hűséges segédkezése mellett.

A szeszfogyasztás korlátozása, mint a tapasztalat is bizonyítja, nem hozza meg a remélt és várt eredményeket. Az északamerikai konföderáció egyes államaiban a törvényhozók szabályul adták ki, hogy szombat estétől hétfő reggelig pálinkát mérni nem szabad. Teóriának szép. A gyakorlatban pedig az volt az eredménye, hogy a munkásnép már szombat estig is teleszivta magát pálinkával és annyi pálinkát vásárolt még a szabad eladási időben vasárnapra magának, hogy vasárnap még több volt a pálinkarészeg ember, mint azokban az országokban, ahol a pálinkaivást egyáltalán nem korlátozták.

Az eféle korlátozások nem is ér-

nek semmit. Franciaország már betiltotta az abszintnak nemcsak az elárusítását, hanem még a gyártását is. Hasonlóképp tette Helvétia. Csak nálunk nem történik semmi. Itt a dicső állam pálinkával gyilkolja a nemzetet. Azt a nemzetet, amely őt magát az államot alkotja. Valóban szép perspektíva, A nemzet pusztuljon bele a pálinkaivásba, hogy a főudvarmester uraknak minél szebb aranyzsinóros kabátja legyen.

A társadalomtudomány az államok sok hitvány vétke között, a szeszfogyasztás szabadjára való eresztésére és az ennek nyomán előálló jövedelem huzást, a modern államok egyik leghitványabb bűnének tartja.

Az államnak az volna kötelessége, hogy korlátozza ennek a nemzetrontó italnak a fogyasztását. Az állam ezt nem teszi. Csatahajó kell az osztrák császárnak: ennél fogva hagy omoljon be a királyi kincstárakba a szeszadó.

Sok minden dologban tudjuk teljes tiszteletünket mutatni a nemzeti kormány iránt, de ez csak félbenmaradt dolog mindaddig, amíg nem csinál erélyes intézkedéseket a pálinkafogyasztás iránt.

Hátulról előre.

Ujságolvasás nálunk és másutt!

Mindenki tapasztalhatta már, hogy ugynevezett tüzetemberek a lapok olvasását nem elől a nagyhangu vezércikknek, hanem hátul, a közgazdasági rovatnál kezdik. Magunk is, mások is sokszor lemosolyoghattuk ezt a keleti olvasási rendet.

Bennünket egy véletlen tértett meg. Kezünkbe akadt egy nagy berlini lap és szemünkbe ötlött a legutolsó oldalon egyetlen vastagon nyomtatott sor „Offene Stellen”. Ezenkívül az egész oldalon végig a legkisebb betűkben csupa alkalmazást kínálnak üzletekben, gyárakban és műhelyekben. Lapozunk előre és ugyanezt látjuk vagy nyolc oldalon végig.

Azután jönnek a tőzsdelapok. Legalább háromezer gyári részvénytársaság jegyzése, majd a kis városok kölcsönei egész özönével. Utóbbiaknál feltűnő, hogy a legkisebb közöttük is olcsóbban kap pénzt, mint a magyar állam és papirjai mégis magasabban állanak.

Azután előre egészen az első oldalig

csupa hír és szócikk. A politika csak hírekre, konkrét dolgok felsorolására szorítkozik.

Most már elővettük a legelterjedtebb magyar lapokat és ugyanígy végignéztük. Kínáltak vagy öt állást, ellenben kerestek annyit, hogy az ember szeri-számát se tudja. A tőzsde-lapon van vagy tizenöt gyári vállalat, a kis városok kölcsöneit egyáltalán nem jegyzik. Szakszerű ismertetéseknek alig van nyomuk, ellenben terpeszkedik a politika cikkekben, hullámokban, csatangolásokban, szellemeskedésekben és adomákban és áradozik a szépirodalmi aprópénz minden válfaja.

Ingerelt bennünket az összehasonlítás és folytattuk fel és lefelé. Az angol lapok még tultesznek a németeken gyakorlati irányban, a szerb lapok tultesznek a magyarokon frázisgyártásban és politizálásban.

A hátulról előre való olvasás megtanított bennünket, hogy közelebb állunk a kelethez, mint a nyugathoz és hogy mi a tejjel és mézzel folyó Kanaán anyagi és szellemi koldusok vagyunk a nyugat népeivel szemben.

Gyér lakosság mellett is több a munkásnép, mint a kereslet. Több nálunk a munkanélküliek száma, mint a sűrűn lakott Angliában és legfeljebb a mezőgazdasági téren hiányzik a dolgozó kéz, de nem azért, mert nem győzzük emberekké, hanem azért, mert félszeg, elvadult, hűbéres rendszer agyonnyomja és Amerikába kergeti a szegény embereket.

Félművelt, gyéren lakott, hitel nélkül sanyaló koldusország vagyunk és amellet hengegünk irodalmunkkal és függetlenségünkkel, amely nincs és tulipánnal támogatjuk iparunkat, amely még kevésbé van mint a függetlenség és a tulipán dacára napról-napra satnyul.

Erről himet varrhat magának bárki és ezt megláthatja mindenki, aki a lapokat némi figyelemmel hátulról előre olvassa.

Mezőssy államtitkár Kassán.

Látogatás a kassai gazdasági akadémián és a most épülő kulturmérnökségi s vízmesteri iskola palotájában.

A Napló nemrégiben megírta volt, hogy Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár hivatalosan Kassára látogat.

Az államtitkár tegnap reggel 9 órakor a Miskolc felől jövő személyvonattal érkezett Kassára s kocsin egyenesen a gazdasági akadémiára

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok **SCHÜTZ és Tsa**
angol uri-szabó céghez

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

hajtott. Az államtitkár látogatása váratlan meglepetéssel érte a kassai gazdasági akadémiát, amennyiben *Mezőssy* érkezéséről előzetesen nem értesítette az igazgatóságot, mert el akarta kerülni a hivatalos fogadtatást.

Az államtitkár *Vörös Pál* gazdasági akadémiai tanárhoz, — akit régóta barátsággal ismer, — nyitott be a kora reggeli órákban s majd a később később megérkezett *Zalka Zsigmond* igazgató társaságában előbb megtekintette az akadémia főépületét, a tanulmányi szertárakat, majd élénk érdeklődéssel nézte meg az akadémia mintaszerű majorját, a szeszkeszletet és a vegykeszletet és a kerésszetet.

Az államtitkár, akit utján *Zalka Zsigmond* és *Vörös Pál* kalauzoltak, a látottak felett a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott s nagy örömmel töltötte el a lépten-nyomon megnyilatkozó rend és a gazdaság mintaszerű kezelése, ami *Bölöny Dénes* gazdasági intéző érdeme.

Mezőssy Béla a gazdasági akadémia területén levő kulturmérnökséget és vízmesteri iskolát is megtekintette. Itt *Jankó Miklós* főmérnök fogadta, miután *Udránszky* műszaki tanácsos, igazgató, aki szintén nem sejtette az államtitkár látogatását, távol van.

Innen az államtitkár a külsétányon épülő új kulturmérnökségi palotához hajtatott.

Az impozáns épület már közel áll a befejezéshez s az államtitkár tetszését teljes mértékben elnyerte. *Mezőssy* kíséretével bejárta az egész épületet, ahol felvilágosításokkal *Jankó Miklós* főmérnök szolgált.

Délben az államtitkár eltávozott *Kassáról*. Megtekinti *Rankfüredet*, onnan *Parádra* utazik.

A mecenzéfi vasipar.

Mit kívánnak a kormánytól?

A mecenzéfi vasipar fellendítése érdekében. A kereskedelmiminiszter újabb jeleit adta az ottani vasiparosok iránt viseltett jóindulatának, midőn közös érdekeiknek előmozdítását ismét megfontolás tárgyává tette és ez alkalomból kiküldte a helyszínére szakközegét *Ladányi Jenő* központi szolgálattal berendelt iparfelügyelőt, ki *Siposs A.* Gyula kamarai elnök és *Tárnai Gyula* s. titkár közbenjöttével f. hó 10. és 11. napjain Mecenzéfen tanácskozott az egybehívott hámosokkal afelől, hogy kellene helyzetükön javítani.

Ugy az iparfelügyelő, mint a kamara képviselője ezuttal is minden lehetőt elkövetett, hogy a mecenzéfi hámosokat összetartásra és egyetértésre bírják, mert csak egyesült erővel lesznek képesek leküzdeni azokat az akadályokat, melyek miatt ipari és üzleti törekvéseikben fáradozásuk meddő marad. Végre sikerült hosszú éveken át többször történt hiábavaló kísérletezések után célhoz jutni, amennyiben a *Pöhm Simon* és társa cég kijelentette ezen az értekezleten, hogy hajlandó lesz a mecenzéfi hámosok részére félgymártmányokat igényeiknek megfelelő mennyiségben önköltsé-

gen készíteni és szállítani, ha a kormánytól ezen gyártáshoz szükséges gépeket segélyképen megkapják. A hámosok továbbá azon közóhajuknak is adtak kifejezést, hogy részükre egy közös árukészítő műhely, valamint egy közös elárúsító iroda szövetkezeti alapon létesíttessék. A közös műhely célja lenne lehető legolcsóbban és legjobban végezteni a hámosok részére készítői munkálatokat. A közös elárúsító irodának pedig célja lenne megvédeni a hámosok üzleti érdekeit az egymással való áldástalan verseny ellen.

Miután eme előadott kívánságukat úgy az iparfelügyelő, mint a kamarai képviselő jogosultaknak és elfogadhatóknak találták, — az értekezlet tagjai felhívták, hogy e részben részletesen előadott és kellően megindokolt kérvényüket a kamara közbenjárásával terjesszék fel a miniszter urhoz. Ezután a község bírása *Brösztl* felkérte úgy a kamarát, mint a központi iparfelügyelőt, hogy csak továbbra is pártolják a mecenzéfi hámosok ügyét, mely most már a község ügye is és ajánlják őket a kereskedelemügyi miniszter ur figyelmébe, kinek kezébe van letéve sorsuk. Majd *Siposs A. Gyula* kamarai elnök köszönetet mondott *Ladányi iparfelügyelőnek* fáradozásáért és ezzel az értekezlet véget ért.

A tescheni fogás.

Az elfogott rétsági rablók.

Ujabb részletek.

A „Napló“ tegnap rövid táviratban közölte a szenzációs hírt, hogy a *Kassa—oderbergi* vasut mentén lévő *Teschen* állomáson elfogták a rétsági rablókat.

A fővárosi államrendőrség két detektívje és egy fogalmazója az elfogatról szóló első hír vétele után azonnal elutaztak *Teschenbe*. Tegnap az esti gyorsvonattal utaztak át *Kassán* s ma hajnalban oda is értek.

A letartóztatott emberek *Orlics György* és *Mihály, Marovics Nákó* horvátországi illetőségű földmunkások, akik Amerikába igyekeztek a rablót zsákmánnyal. Mikor *Teschenbe* értek, roppant feltűnően viselkedtek, úgy hogy a tescheni vasuti rendőrségnek is feltűnt a dolog. Egy vasuti hordár, akire az egyik *Orlics* a podgyászát bízta, véletlenül elejtette a bőröndöt, melyből csengő 5 koronások hullottak ki. Ez a súlyos eset terelte aztán a vasuti személyzet figyelmét a három idegenre. Megmotazásukkor a kabát beléséből és az ingükben levő zacskóban papír és ezüst pénzben összesen 19 ezer koronát találtak, melynek holszerzésére nézve azonban megtagadtak minden felvilágosítást.

A rablókat egyelőre a tescheni rendőrségnél helyezték el, ahol a budapesti főkapitányság megkeresésére azonnal lefényképezték. A képeket bemutatják *Grün Ákos* és *Mózer Antal* vállalkozóknak mert nem lehetetlen, hogy a vasutépítésnél előbb alkalmazásban lévő munkások sorából került ki a három rabló.

A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája a három haramia kiadatására az eljárást folyamatba tette s hir szerint a tetteseket még ma éjjel fogják *Kassán* keresztül *Budapestre* szállítani.

— Személyi hir. *Éder Ödön* polgármester tegnap este *Budapestre* utazott, ahol mint már jelentettük a város ügyében fog eljárni.

HIREK.

Uj sósorszesz rendelet.

Háziszernek árusítható.

A sósorszesz-készítmények elárúsítását szabályozó rendelkezések körül már régebben panaszok és óhajítások merültek fel, amelyeket a belügyminiszter most új sósorszesz-rendeletben egyeztet össze a közérdekkel. Az új rendelet megszabja, hogy a sósorszesz készítmények, amelyek nem gyógyhatású és egyéb alkotórészekből is készülnek, továbbra is forgalomban maradhatnak, csak arra kell ügyelni, hogy háziszer minőségük világosan ki legyen tüntetve és sem magán az árun, sem a mellékelt nyomtatványokon vagy hirdetésekben gyógyszerképpen ne ajánltassanak. Az eddigi cikkek pedig, mivel forgalomba hozásuk jóhiszeműleg történt, megmaradhatnak a kereskedelemben, csak az új rendelettel ellenkező nyomtatványok távolítandók el róluk. Az új sósorszesz-rendeletet *Hadik János* gróf államtitkár írta alá, akinek ezzel a rendelettel is sikerült azt a helyes közéletet eltalálni, amelyen a felmerült kívánságok és a közérdek kielégítése teljes meglepedésre történik.

— *Tisza István* tréningben. Nagyváradról írják: Mióta a geszti kastély ura visszavonult a politikai életről, egészen hatalmas uradalma gazdaságának s régi kedves passziójának, a lovaglásnak él. Most fiával, ifjú gróf *Tisza Istvánnal* együtt nagy tréninget folytat, mert az őszi nagyváradi löversenyre készülnek. Az lesz a fiatal gróf nyilvános szereplése is. *Tisza István* gróf, az apa is a nagyváradi mezőkön lépett ki az életbe s a versenyekről még a legválságosabb politikai harcok idején sem maradt el, de ősi bihari szokás szerint a verseny számokat is végig lovagolta s nem egyszer reggelig húzta neki a cigány. Most naponta órák hosszat lovagol a fiával, nehogy a fiatal gróf szégyent hozzon a *Tisza*-névre. A szeptemberi versenyen a fiatal *Tisza* a geszti istálló legjobb lovát lovagolja, *Tisza István* gróf pedig két lóval futtat. Egyéb-ként *Tisza* állandó érintkezésben áll a birtokával szomszédos falvak népével, résztvesz *Geszt* közeletében, sőt a múlt hónapban egyik szomszédos község számadásainak összeállításában is segédkezett. E hónap közepén rokont látogatni néhány hétre Erdélybe megy.

— A belügyminiszter vadászaton. *Andrássy Gyula* gróf minisztert augusztus 20-án Nagyszebenbe várják. A belügyminiszter Nagyszeben környékén vadászatokon fog résztvenni több mágnás társaságában.

— A katonai zugirodák ellen. A kereskedelmi miniszter valamennyi másodfoku iparhatósághoz intézett leiratában közli álláspontját a részben iparigazolvány, részben az a nélkül működő katonai irodák tekintetében. Ezen katonai zugirodák az ügyvédi tevékenység körét érintik és minthogy a nélkül, hogy ügyvéd lenne, feleinek bíróság vagy hatóságok előtti képviselőtét üzletszerűen folytatja, mint zugírás büntetés alá kerül. Ezért fölhívja a miniszter az iparhatóságokat, hogy a működő katonai irodáktól a kiadott iparigazolványokat vonja vissza és új iparigazolványokat ne adjon ki.

— A kassai javítóintézet vendége. A kassai állami javítóintézetnek érdekes vendége lesz holnap. A horvát igazságügyi kormány megbízottja érkezik *Kassára*, *Láday István* dr. miniszteri titkárral. A horvát kor-

Asztalos tanulókat felvesz
RUPP VIKTOR KASSA,
 Tégla-utca 4. szám.

ELEKTRO-BIOSCOP

Az Erzsébet téren.
 Ma nagy előadás katonazenével.

MŰSOR:

aug. 13-án és aug. 14-én.

1. Egy perc késés. Humoros.
2. Halászat Eredeti.
3. Guruló nadrág. Humoros.
4. Judit és Holofernes. Szindarab.
5. Két pár cipő. Humoros.
6. Kacér kis leány. Humoros.
7. Kis model. Dráma.
8. Ki a legboldogabb hármunk közül. H.
9. Kis árva. Megható.

Naponta érkező ujdonságok műsoron kívül lesznek bemutatva.

Műsorváltás mindenkor fenntartva.

Előadások kezdete hétköznap este pont 7 és fél 9 órakor.

Vasár- és ünnepnap három előadás.
 Első előadás kezdete d. u. 5 órakor,
 második fél 7 és harmadik fél 9 órakor.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik hely 80, III-ik hely 60, IV-ik hely 40 fillér.

Négyesy és Winkler
 tulajdonosok.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély,
 parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel-
 :: tételek mellett eladó. ::
 Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

CIRKUSZ SCHMIDT az Erzsébet-téren.

Ma csütörtökön, aug. 13-án
 szenzációs nagy ujdonsági előadás.

Második fellépte a viláгатtrakciónak

BLONDIŇ

kötelen járó ló, 4 méter magasságban,
 6 méter hosszúságban.

MIMI

hengeren futó ló, 6 méter magasságban,
 6 méter hosszúságban.

Bzenkívül az összes attrakciók fellépte.

Még két fellépte Bonesity és Parety
 8-as akrobata csoportnak.

Ma és holnap ugyanaz.

Kiváló tisztelettel

Balogh S.
 titkár.

Schimdt M.
 igazgató.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN
 (SAJÁT HÁZÁBAN.)

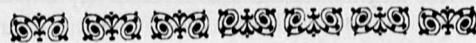
Felsőmagyarország legregibb és legnagyobb pénzügyintézete.

BETÉTEKET
 GYÜMÖLCSÖZTET.

KÖLCSÖNT

nyújt: váltóra, folyószámlára, ingatlanra.

Legelőnyösebb feltételek megállapodás szerint.

A Kassai Jelzalogbank Részvénytársaság

tűz- és betörésmentes pánceel-szobájában levő

safe rekeszeit,

a melyek értékpapírok, különféle értéktárgyak, okmányok stb. elhelyezésére igen alkalmasak és teljesen tűz- és betörésmentesek, a következő feltételek mellett bocsátja a nagy közönség rendelkezésére:

Egy szekrény évi bérösszege 20.— kor.
 félévi „ 12.— „
 negyedévi „ 7.— „

Az utazó közönségnek az értéktárgyak ily módon való elhelyezése különösen ajánlható, de ezenkívül — tekintettel az utóbbi időben mind gyakrabban észlelhető betörésekre, melyek ellen a házi pénztárak biztosítékot nem nyújtanak — mindenkinek érdekében áll, hogy értéktárgyait teljes biztonságot nyújtó és

olcsón bérelhető safe rekeszekben helyezze el.